

והתחייבותה כלפי ישראל לסייע לה בקיום שיט חופשי במפרץ-
אילת — ב-1957. ארצות-הברית היא, למעשה, המעצמה היחידה
שהיא בעלת עוצמה אסטרטגית מספקת ביס-התיכון. כן משמשת

מעצמה זו כמקור העיקרי לתרומות הכספיות, המסייעות להצלחתה
הכלכלית של ישראל. עליכן נראית ארצות-הברית בעיני-הערבים
כאחראית לקיומה של ישראל.

משהחליטה ישראל לנקוט בפעולה צבאית כדי לערער את יסודן הצבאי של תכניות ברית-המועצות
ובנות-חסותה, גברה בה האוריינטציה הממוקדת בה עצמה: ההכרעה בה נפלה לפעול לבדה, מבלי
להמתין לאחרים. החלטה זו נתבססה על התחשבות בערכו של המאזן החיצוני, על ההערכה —
שנתאמתה — ברית-המועצות לא תתערב בלחימה, עקב הכרתה במשמעותו של האינטרס האמריקאי
באיזור, הנעזר במשאבים גרעיניים וימיים עדיפים. הפעולה בוצעה בתעוזה כמותה ניתן למצוא רק
אצל מי שאינו יכול להרשות לעצמו כישלון; היה זה מקרה בו הוטעו ממשלות על-ידי תכניותיהן-
שלהן.

קשה תהא לחזות את המועד בו תוכל ישראל לזכות בשלוח בתוך סביבה שתיראה נורמלית;
המזרח-התיכון ימשיך בעיקשותו כתמיד, וספק אם תוכל ברית-המועצות, גם אם תרצה, לוותר על
תמיכתה ב„עתיד מהפכני“ במדינות-חסותה.

אולם, בעקבות המלחמה יתרחשו ודאי שינויים במרחב; אחד מהם כבר נראה לעין, הוא השינוי
שחל במעמדה של תעלת-סואץ. צדק לורד פאלמרסטון כאשר פיקפק, לפני כמאה שנה, בתבונה
שבכריית-התעלה: אינטרסים רבים מדי יתמקדו בה, וזאת — באיזור הנוטה מאוד, מאז ומעולם,
לחוסר-יציבות.

חסימתה של התעלה על-ידי המצרים מחייבת לדון בשאלה אם ניתן להפקיר נתיבי-מים חיוני כליכך
לשגיונותיה של שאפתנות מקומית. התשובה מתגבשת לא בתכניות-בינאום יומרניות, כי אם
בהסתגלותו של הסחר העולמי לווייתור עליה. משתקטן חשיבותה הבין-לאומית של התעלה —
תקטן אף יכולת-המיקוח של המצרים. גם ישראל עשויה אז להיות יותר ויותר לבדה. משום כך,
יש משום חזון לבאות בעמדה שגברה בישראל ביוני 1967.

על שתי תשובות לנואמר אחד *

אל"מ נ. פעיל

גורמי היסוד למשמעת הצבאית. בחרתי לפרסם את הדברים
ברבים משום שיש החושבים כי המשמעת הצבאית היא ערך עליון
וקדוש לעצמו, גם בלי התכלית של הקרב.

● בסוף רשימתו טוען אל"מ צפורי נגדי שאני מעלה תזה כאילו
ישנם קצינים הטוענים כי המשמעת הצבאית טעמה בכפיה שבשירות
החובה. יתכן, אמנם, כי אל"מ צפורי לא שמע טענה זו מעודו.
אולם היא נשמעת, ומשתמעת, גם מבין השיטין של הבריו-הוא.
המאמר הנ"ל הוא רק הראשון בסדרת מאמרים על נושא המנהיג-
נות. המאמר הבא: „האתגר האמיתי של המנהיגות היא טיפוח
הנכונות להילחם“ ובו טוען אני כי מפקד צבאי מתחיל אמנם את
עבודתו כמפקד ממונה, אולם האתגר האמיתי שלו הוא להפוך
למנהיג של אמת, שחייליו ישישו לבצע את רצונו.

קנאותו של אל"מ מ. צפורי להשיב ולחזור ולהשיב למאמרי בדק-
דקנות, מחייבת אותי להבהיר לקוראי „מערכות“, ואל"מ צפורי
בפרט, פרטים אחדים:

- מאמרי בענין „משמעותה של המשמעת“ נמסר ל„מערכות“
כהודש לפני מלחמת ששת הימים. המאמר לא שוגה אפילו כהוא
זה אחריה.
- המאמר הוא בעקבות הרצאה שהשמעתיה מספר פעמים בפני
צוערי בית הספר לקצינים.
- המאמר, כמו ההרצאה, כוונתו לנסות להתעמק ולהבין את

* לרשימתו של אל"מ מ. צפורי, עמ' 37.